

KADERNOTA BEGROTING 2024 – 2027

Na raadsvergadering 29 juni 2023

JUNI 2023

Inhoudsopgave

Aan de raad	5
Beslispunten voor de raad.....	7
Leeswijzer.....	9
Samenvatting resultaat.....	11
1. Uitgangspunten kadernota begroting 2024	13
2. Ontwikkeling algemene uitkering	17
3. Ontwikkelingen bestaand beleid noodzakelijk	19
Programma Bestuur en ondersteuning.....	19
Programma Veiligheid.....	20
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat.....	20
Programma Onderwijs	21
Programma Sport, cultuur en recreatie.....	22
Programma Sociaal domein.....	22
Overzicht.....	24
4. Coalitieakkoord.....	25
Programma Bestuur en ondersteuning.....	25
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat.....	25
Programma Sport, cultuur en recreatie.....	26
Overzicht.....	28
5. Nieuw beleid/ wensen	29
Programma Bestuur en ondersteuning.....	29
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat.....	29
Programma Onderwijs	30
Programma Sport, cultuur en recreatie.....	30
Programma Sociaal domein.....	31
Overzicht.....	33
6. Ontwikkeling lokale lastendruk.....	35

Aan de raad

De kadernota begroting 2024-2027 wordt opgesteld in een periode van economische en financiële onzekerheid. We zien stijgende lonen en prijzen wat tot uitdrukking komt in een hoog inflatiepercentage. Om dat te beteugelen heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente in de afgelopen periode in een aantal stappen fors verhoogd. Daar waar het afgelopen jaar sprake was van lage en zelfs negatieve rente loopt dit nu op tot boven de 3%. Een hoge rente heeft voor de gemeente budgettaire consequenties, maar ook voor de woningmarkt.

De prijzen voor woningen zijn wel in een wat rustiger vaarwater gekomen, maar bij een stijgende hypotheekrente wordt het voor kopers lastiger om de financiering rond te krijgen. Ontwikkelaars gaan pas bouwen als een bepaald percentage van de woningen is verkocht wat een stagnatie kan betekenen in de ambitie vanuit het coalitieakkoord "Bouwen, bouwen, bouwen". Binnen de grondexploitatie zijn dat risico's die we monitoren.

Op het laatste moment van opstellen van deze kadernota heeft de regering de voorjaarsnota 2023 gepresenteerd met een doorkijk naar de jaren t/m 2028. In 2026 is éénmalig een bedrag toegevoegd aan het gemeentefonds van € 1 miljard. In z'n algemeenheid werd verwacht dat de ontwikkeling voor 2027 minimaal gelijk blijft aan die van 2026. In de voorjaarsnota is deze eenmalige toevoeging nu structureel gemaakt en dat is verwerkt in deze kadernota. Wel heeft de VNG in een eerste reactie om een extra overleg met het Rijk gevraagd, omdat er meer middelen werden verwacht. De opschalingskorting is nog niet van tafel en ook de nieuwe financieringssystematiek wordt pas in 2027 van kracht, daar waar 2026 werd verwacht. In onze meerjarenbegroting 2023-2026 was er al rekening mee gehouden dat de opschalingskorting in 2026 weer wordt ingevoerd. Voor Bunschoten gaat dat om een bedrag van € 594.000,-. Dus aan de ene kant positief dat er structureel extra geld beschikbaar komt na 2026, maar er blijven nog zorgen over de andere genoemde punten.

We zien het afgelopen jaar een forse toename (in 2021 nog maar 5, in 2023 al bijna 20) van het aantal specifieke uitkeringen (SPUK), met name voor het onderdeel duurzaamheid en samenleving. Specifieke uitkeringen vragen ambtelijk veel voorbereiding en verantwoording en ook voor de accountant vraagt dit extra tijd met als gevolg extra kosten. Er worden voorstellen voorbereid om dit anders te organiseren.

Over de hervormingsagenda jeugd is een principeovereenkomst gesloten tussen VNG en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Financieel geeft dit enige lucht voor de jaren 2024 en 2025, omdat de opbouw van de te realiseren bezuinigingen wordt bevroren voor een totaalbedrag van € 380 miljoen. In hoofdstuk twee is dat verder uitgewerkt. Landelijk zien we nog steeds dat er zorgen zijn over de beheersing van de kosten jeugdzorg. Binnen het sociaal domein speelt de transformatie van de zorg. Een beweging van inkoop dure zorg naar begeleiding door regionale gebiedsteams en versterking van de sociale teams. Begin juni wordt ook de uitkomst verwacht van de aanbesteding van de specialistische jeugdzorg.

De financiële positie van de gemeente is de laatste jaren versterkt en het beeld dat naar voren komt uit de jaarrekening 2022 versterkt deze positie nog meer. Het resultaat van de jaarrekening komt uit op afgerond € 6,2 miljoen waarvan € 4 miljoen effect vanuit de grondexploitatie. Door deze ontwikkeling zien we het solvabiliteitspercentage toenemen naar 42,2 en vormt daarmee een mooie buffer boven de minimale norm van 30%. Ook de andere financiële kengetallen ontwikkelen zich positief. Zoals in het coalitieakkoord is opgenomen voeren we op basis van de jaarrekening 2022 nog een houdbaarheidstest gemeentefinanciën uit. Helaas geldt ook hier dat positieve resultaten uit het verleden geen garantie zijn voor de toekomst.

Coalitieakkoord

In hoofdstuk vier zijn de ontwikkelingen vanuit het coalitieakkoord opgenomen. De nota sportaccommodaties en de actualisering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden na de zomer besproken in de raad. Ook de actualisering van de centrumvisie staat op de agenda. De verwachting is dat hier nog de nodige investeringen uit voortvloeien, maar voor deze kadernota is het nog te vroeg om dat financieel te vertalen.

Ontwikkeling lokale lastendruk

Als inflatiepercentage voor de begroting 2024 wordt voorgesteld uit te gaan van 6,4%. Dit percentage hanteren we ook voor de aanpassing van de tarieven voor de lokale heffingen.

Het uitgangspunt blijft het aanbieden van een kadernota met een structureel sluitend meerjarenperspectief. Om dat te realiseren moeten keuzes worden gemaakt.

Opnieuw voldoende uitdagingen voor de behandeling van de kadernota in de raad van 29 juni 2023.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,

Drs. J.F.H. Jennekens

de burgemeester,

M. van de Groep

Beslispunten voor de raad

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van dit voorstel voor de kadernota begroting 2024 - 2027.

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de uitgangspunten voor begroting 2024 (hoofdstuk één);
2. Akkoord te gaan met de voorstellen ontwikkeling algemene uitkering (hoofdstuk twee);
3. Akkoord te gaan met de voorstellen uit bestaand beleid (hoofdstuk drie);
4. Akkoord te gaan met de voorstellen uit het coalitieakkoord (hoofdstuk vier) met daarbij de volgende aanpassingen:
  - a. Onderzoek Huis van de Gemeente nu niet op te nemen (amendement 1)
  - b. Onderzoek Trimbaan nu niet op te nemen (amendement 2)
  - c. Budget monument verdronken vissers aanpassen naar € 35.000,- (amendement 9)
  - d. Budget gemeentelijk erfgoed te bekostigen uit de reserve Toekomstvisie (amendement 8)
5. Geen voorstellen nieuw beleid mee te nemen in de programmabegroting 2024 – 2027 (hoofdstuk vijf);
6. Ga akkoord met de voorstellen ontwikkeling lokale lastendruk (hoofdstuk zes).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Bunschoten van 29 juni 2023

De griffier,

De voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

M. van de Groep

Leeswijzer

Na deze leeswijzer is een samenvatting opgenomen waarin in één oogopslag de ontwikkeling van het begrotingsresultaat 2024 – 2027 wordt weergegeven op basis van de voorstellen die in de hoofdstukken twee t/m zes worden gedaan.

In hoofdstuk één worden in het kort de kaders en uitgangspunten weergegeven die van belang zijn bij het opstellen van de begroting en deze kadernota.

Hoofdstuk twee geeft de ontwikkeling van de algemene uitkering weer met als uitgangspunt de meest recente informatie vanuit het Rijk over de ontwikkeling van gemeentefonds.

Hoofdstuk drie geeft de voorstellen weer die vooral betrekking hebben op het bestaande beleid en bestaande afspraken en investeringen die niet kunnen worden uitgesteld door bijvoorbeeld nieuwe wetgeving.

De onderwerpen uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in hoofdstuk vier.

In hoofdstuk vijf zijn wensen/nieuw beleid uit de organisatie opgenomen. De raad kan besluiten door amendering van bepaalde voorstellen deze mee te nemen in de op te stellen programmabegroting.

In hoofdstuk zes staan de ontwikkelingen binnen de lokale heffingen en het effect daarvan op de lastendruk voor burgers en bedrijven.

Samenvatting resultaat

Hieronder staat een samenvatting van de uitkomsten van alle hoofdstukken.

Na besluitvorming is onderstaande tabel aangepast met de uitkomsten van de amendementen. Over een aantal onderwerpen uit hoofdstuk vijf zijn geen besluiten genomen. Deze onderwerpen blijven als 'wens' beschikbaar en worden niet in de begroting 2023 – 2026 verwerkt.

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat 2024-2027	2.876	3.176	1.481	1.481
Mededeling financiële ontwikkeling jeugdhulp en Wmo	725	725	725	725
Algemene uitkering (hoofdstuk twee)	-	-50	-100	-150
Resultaat start kadernota begroting 2024	2.151	2.501	856	906
Bestaand beleid (hoofdstuk drie)	579	495	470	481
Coalitieakkoord (hoofdstuk vier)	117	75	78	93
Totaal investeringen 2024-2027	696	570	548	574
Resultaat voor nieuw beleid/wensen	1.456	1.932	308	332
Ontwikkeling lokale lasten (hoofdstuk zes)				
Begrotingsresultaat 2024-2027	1.456	1.932	308	332
Wensen (hoofdstuk vijf)	541	680	780	860

De start is het begrotingsresultaat van de vorige meerjarenbegroting, waarbij de structurele storting in de reserve algemene dienst uitgangspunt is.

De regel *mededeling financiële ontwikkelingen jeugdhulp en Wmo* is gebaseerd op de schriftelijke mededeling (1174733). Die is naar de commissie Samenleving gestuurd en geagendeerd voor de vergadering van 19 januari 2023 onder het punt mededelingen. Voor 2024 en volgende moeten de budgetten met genoemd bedrag worden verhoogd.

De ontwikkelingen algemene uitkering, bestaand beleid en coalitieakkoord zijn terug te vinden in de genoemde hoofdstukken.

Op basis van deze informatie is te zien dat het resultaat op basis van bestaand beleid in 2026 en verder negatief uitkomt en er geen ruimte is voor nieuwe wensen.

1. Uitgangspunten kadernota begroting 2024

Onderstaand treft u de uitgangspunten aan die worden gehanteerd voor het opstellen van de kadernota begroting 2024 - 2027 die in de raad van 29 juni 2023 wordt behandeld.

Algemeen

Uitgangspunt voor de start van de kadernota begroting 2024 is het resultaat van de meerjarenbegroting 2023 - 2026. De bedragen zijn gebaseerd op de storting in de algemene reserve.

Algemene uitkering

Voor de ontwikkeling van de algemene uitkering wordt als uitgangspunt de meicirculaire 2023 genomen. Naar verwachting wordt die ontvangen als de kadernota al in het bestuurlijk traject zit. Er wordt dan aanvullend geadviseerd over de effecten. Door de minister van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties (BZK) is toegezegd dat gemeenten tijdig worden geïnformeerd over de ontwikkeling van het gemeentefonds voor de jaren na 2026. In de huidige raming wordt uitgegaan van minimaal eenzelfde ontwikkeling als 2026 wat in lijn is met het beeld van de gepresenteerde voorjaarsnota.

Taakmutaties opvangen binnen budget

In de uitwerking wordt ervan uitgegaan dat de kortingen in verband met mutaties op beleidsterreinen moeten worden opgevangen door de betreffende budgetten te verlagen met eenzelfde bedrag. Extra middelen voor nieuwe wetgeving worden in eerste instantie voor dat doel gereserveerd in afwachting van voorstellen. Daarmee heeft dit geen direct effect op het begrotingsresultaat.

Provinciaal toezicht

Het reguliere beleid van de provincie is erop gericht dat de gemeente een meerjarenbegroting opstelt die voldoet aan de voorwaarden van een duurzaam financieel evenwicht waarbij de minimale eis geldt dat de begroting het eerste jaar reëel sluitend moet zijn, of anders in meerjarenperspectief zicht moet zijn op een sluitende begroting. De provincie gaat akkoord met het budgettair neutraal verwerken van de bezuiniging jeugdzorg van € 511 miljoen die het Rijk voor haar rekening neemt. In de begrotingsrichtlijnen heeft de provincie ook aandacht gevraagd voor uitstel van investeringen en een meer realistische investeringsplanning op te stellen.

Nieuwe ontwikkelingen na vaststelling begroting 2023

Sluitingstermijn meenemen ontwikkelingen in de kadernota

Nadat de begroting 2023 is vastgesteld hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die het meerjarenbeeld 2024 - 2027 beïnvloeden. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de kadernota worden meegenomen tot begin mei 2023 (vaststelling kadernota in het college). Het gaat dan om effecten van raad- en collegebesluiten. Nieuwe (uitstelbare) ontwikkelingen die zich daarna voordoen schuiven door naar de kadernota begroting 2025.

Meerjareninvesteringsplan 2024 - 2027

Basis voor de investeringen voor de periode 2024 - 2027 zijn de geraamde investeringen voor de periode 2023 - 2026. Voor nieuwe investeringen geldt in principe dat 2027 het eerste jaar is waarvoor ze kunnen worden meegewogen. In de raming van de kapitaallasten wordt structureel rekening gehouden met een onderuitputting (door uitstel investeringen) van € 50.000,-. Dit is de afgelopen jaren steeds reëel gebleken.

Beheerplannen

Er staan een aantal beheerplannen in de planning om in 2024 – 2025 herzien te worden. Hierdoor is het nog niet mogelijk om de investeringen op de langere termijn (2026/2027) in beeld te brengen. De investeringen die nu in de beheerplannen bekend zijn, worden meegenomen in de begroting. Dit geldt voornamelijk voor de openbare verlichting, riolering, spelen en wegen.

Nieuw beleid

Nieuw beleid kan worden ingediend, waarbij moet worden aangegeven of het noodzakelijk of gewenst beleid is. Het uitgangspunt blijft dat nieuw beleid kan worden gehonoreerd als er oud beleid voor wordt ingeleverd of doordat er ruimte ontstaat vanuit de algemene middelen.

Op peil houden onderhoudsvoorzieningen

Reserves/voorzieningen

Als algemeen uitgangspunt wordt in de kadernota begroting 2024 uitgegaan van de bestaande risicoanalyse zoals die in de jaarrekening 2022 is bijgesteld. Die is bepalend voor de omvang van het weerstandsvermogen.

Beschikking reserves

Er wordt niet meer structureel beschikt over de reserves om te komen tot een sluitende (meerjaren)begroting. Dit uitgangspunt blijft gehandhaafd.

Onderbesteding budget/ structurele tegenvallers

Jaarlijks worden de budgetten in beeld gebracht waar gedurende de afgelopen twee jaar onderbesteding is geweest of structurele tegenvallers waren die in de begroting moeten worden opgenomen

Inflatiepercentage

Algemeen beleid is dat de geraamde inflatie wordt verrekend met de werkelijke ontwikkeling. Omdat de inflatie ook basis voor aanpassing van de belastingtarieven is, wordt deze systematiek ook voor de belastingen toegepast.

In de gepubliceerde raming door het Centraal Plan Bureau (CPB 9 maart 2023) wordt aangegeven dat de aanhoudende oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie een drukkend effect op de groei van de wereldeconomie hebben. In 2024 trekt de groei weer aan. De inflatie binnen de eurozone is nu erg hoog, maar zal de komende jaren dalen. Op basis van de informatie van het CPB wordt voor 2024 een inflatiepercentage verwacht van 3,2% (hicp, inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex).

Op basis van deze nieuwe ramingen komt er voor 2022 en 2023 een hoger percentage uit dan waar de gemeente eerder rekening mee heeft gehouden. Deze correctie wordt bij het percentage van 2024 opgeteld. Het inflatiepercentage voor de begroting voor 2024 wordt daarmee 9,6% (5,7% + 0,7% + 3,2%).

Jaar	Basis inflatie	Inflatie op basis van maart 2023	Vershil
2022	5,9	11,6	+ 5,7
2023	2,2	2,9	+ 0,7
2024	3,2		

Het college stelt voor om in 2024 af te wijken van het huidige beleid over het toepassen van het inflatiepercentage, dat volgens de berekening uitkomt op 9,6%. Het college stelt voor alleen het verschil van inflatiepercentage 2022 en 2023 van 6,4% (5,7 + 0,7) door te berekenen in de budgetten die dit nodig hebben (exclusief subsidies). Dit percentage is dan ook uitgangspunt voor aanpassing van de tarieven voor de lokale heffingen waarmee de lastenstijging voor de burgers enigszins wordt geëgaliseerd. Deze lijn wordt nu voorgesteld gelet op de hoge inflatie. Volgend jaar wordt de nu niet toegepaste inflatiecorrectie van 2024 weer verrekend.

In de algemene uitkering worden we gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen en vindt ook bijstelling plaats op basis van de meest recente cijfers van het CPB. Ervan uitgaande dat we gecompenseerd worden voor 9,6% stellen wij voor deze ruimte van 3,2% (9,6 - 6,4) als stelpost op te nemen in de begroting. Daarna monitoren we in 2024 of we door loon- en prijsstijgingen in de knel komen. Dit wordt dan bij de tussentijdse bestuursrapportages aangegeven, waarbij er een beroep op de stelpost kan worden gedaan.

Subsidies

Voor subsidies vanuit het subsidie jaarplan wordt het inflatiepercentage van 2024, 3,2%, voorgesteld om aan te houden. We zien over het algemeen dat gesubsidieerde instellingen minder last hebben van de fors stijgende inflatie. Daarnaast is de beleidslijn dat de subsidiabele personeelsuitgaven worden aangepast in overeenstemming met de cao-afspraken.

Verbonden partijen

De verbonden partijen hebben een eigen begroting aangeleverd, daar is al op geadviseerd. De bijdragen uit deze vastgestelde begrotingen worden overgenomen in de gemeentebegroting.

Kostenstijging werk door derden

Gemotiveerd moet worden aangegeven indien aanpassing van het budget met meer dan inflatiepercentage nodig is. Blijkt dat er voor bepaalde budgetten sprake is van structurele onderbesteding (twee jaar of meer onderbesteding) dan worden deze budgetten niet aangepast met het inflatiepercentage.

Omgevingswet

De nieuwe invoeringsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2024. Met deze nieuwe wet is de gemeente verplicht een Omgevingsvisie vast te stellen in plaats van een strategische visie.

Een omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie voor de hele fysieke leefomgeving en het grondgebied van de gemeente.

De ontwerp Omgevingsvisie heeft begin 2023 ter inzage gelegen. Voor de zomer van 2023 wordt de gemeenteraad voorgesteld deze Omgevingsvisie vast te stellen.

Personeelskosten

Voor de raming van de salariskosten wordt in basis uitgegaan van het aantal formatieplaatsen (inclusief vacatures) per 1 januari 2023 en op de groei van de gemeente. In de raming van de salarislasten wordt rekening gehouden met de lopende cao-afspraken. In de raming wordt geen rekening gehouden met een budget voor vervanging bij langdurige ziekte. Dat betekent dat in de tussentijdse bestuursrapportages het risico bestaat dat het salarisbudget moet worden bijgesteld om de taken te kunnen blijven uitvoeren. Waar mogelijk wordt een deel van de formatie doorbelast aan investeringen en grondexploitaties. Het blijft belangrijk dit te monitoren en bij te sturen als de investeringen teruglopen of de grondexploitaties onder druk komen te staan.

Samenwerking bedrijfsvoering BLNP (Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten)

Naast de organisatieontwikkeling speelt ook nadrukkelijk de samenwerking met betrekking tot de bedrijfsvoering in BLNP-verband. In de samenwerking ligt de focus op de drie K's, kwaliteitsborging, vermindering kwetsbaarheid en kansen voor medewerkers. In het kader van de AVG en fiscale regelgeving is onderzocht of de regeling zonder meer nog voldoet om de samenwerking succesvol te laten zijn. De verwachting is dat in 2023 een voorstel aan de raad wordt voorgelegd om de keuze te maken voor een bedrijfsvoeringorganisatie. In deze kadernota is een budget geraamd voor de verdere doorontwikkeling.

Belastingen en rechten

Onroerendezaakbelastingen

Algemeen uitgangspunt is dat de tarieven jaarlijks worden aangepast met het inflatiepercentage. In de kadernota wordt ook aangegeven wat het effect is van een extra stijging of daling met 1%.

100%-kostendekkende activiteiten

Afvalstoffenheffing

Algemeen uitgangspunt is aanpassing met het inflatiepercentage plus eventuele extra stijging wanneer dit nodig is om te komen tot een 100%-kostendekking. Uitgangspunt is dat er binnen periode van de meerjarenbegroting niet meer structureel wordt beschikt over de egaliseringsreserve reiniging.

Rioolrechten

Algemeen uitgangspunt is aanpassing met het inflatiepercentage plus eventuele extra stijging wanneer dit nodig mocht zijn om te komen tot een 100%-kostendekking.

Marktgeden

Uitgangspunt is 100% kostendekking. Gebleken is dat de marktgeden de afgelopen jaren niet kostendekkend zijn geweest, mede door corona. Vooral de bezetting in non-food sector blijft na corona achter, waardoor de totale bezetting van de markt ook niet volledig was. Uitgangspunt blijft een 100% kostendekking bij een 100% bezetting op de markt en zo nodig een extra (gefaseerde) stijging om tot 100% kostendekkendheid te komen. Op deze wijze worden de bestaande markthandelaren niet onevenredig hoog belast als er geen volledige bezetting van de markt is.

Begraafrechten

Uitgangspunt voor de begraafrechten is 100% kostendekking. Op basis van eerdere besluitvorming is onderzoek gedaan naar de mate van kostendekkendheid van de tarieven waarbij het serviceniveau en kostentoerekening zijn betrokken. In deze kadernota is een voorstel in hoofdstuk zes opgenomen hoe we hier invulling aan willen geven.

Leges publiekszaken

Voorgesteld wordt de leges aan te passen met het inflatiepercentage.

Leges omgevingsvergunningen (effect WKB)

In de meerjarenbegroting 2024 - 2027 is voor de opbrengst omgevingsvergunning rekening gehouden met een opbrengst op basis van een vijf-jaargemiddelde waardoor grote schommelingen geneutraliseerd worden. De uitkomst daarvan wordt nog wel afgezet tegen de bouwplanning in 2024.

Overige belastingen en rechten

De overige belastingen en rechten worden aangepast met het inflatiepercentage.

Rente financieringstekort/ kapitaalverstrekking t.b.v. grondexploitatie

De investeringen die de gemeente de komende jaren gaat doen moeten worden betaald. Er wordt kritisch gekeken of dat betaald kan worden van de beschikbare geldmiddelen of dat er geld moet worden geleend. Bij de paragraaf Financiering in de begroting, wordt in beeld gebracht hoeveel geld er nodig is en voor welke periode dat nodig is. Als er geld wordt geleend moet daar rente over worden betaald. Voor overheidsinstellingen als de gemeente gelden andere tarieven dan voor particulieren.

Momenteel is te zien dat de rentepercentages voor langlopende leningen oplopen. Voor een 10-jarige lening ligt dat op 3,14% en voor een 25-jarige lening op 3,19. Voorgesteld wordt voor het aantrekken van leningen in de begroting uit te gaan van 3%.

Een hogere rente op de leningen heeft wel een budgettair effect op het renteresultaat. Een stijging met 1% betekent een extra rentelast van structureel € 200.000,- op de leningen die al waren geraamd in de meerjarenbegroting 2023-2026. Een enigszins positief effect van de hoge rente is dat we op de tegoeden bij de schatkist ook rente ontvangen.

Er wordt onderzocht of er gebruik kan worden gemaakt voor de investeringen in de grondexploitatie van de zogenaamde projectfinanciering.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt voor de begroting 2024 minimaal gesteld op € 100.000,-.

2. Ontwikkeling algemene uitkering

Dit hoofdstuk geeft het beeld van de algemene uitkering weer.

Ontwikkelingen gemeentefonds

Op het laatste moment van opstellen van deze kadernota heeft de regering de voorjaarsnota 2023 gepresenteerd met een doorkijk naar de jaren t/m 2028. In 2026 is éénmalig een bedrag toegevoegd aan het gemeentefonds van € 1 miljard. In z'n algemeenheid werd verwacht dat de ontwikkeling voor 2027 minimaal gelijk blijft aan die van 2026. In de voorjaarsnota is deze eenmalige toevoeging nu structureel gemaakt en dat is verwerkt in deze kadernota. Wel heeft de VNG in een eerste reactie om een extra overleg met het Rijk gevraagd, omdat er meer middelen werden verwacht.

De opschalingskorting is nog niet van tafel en ook de nieuwe financieringssysteem wordt pas in 2027 van kracht, daar waar 2026 werd verwacht. Dus aan de ene kant positief dat er structureel extra geld beschikbaar komt na 2026, maar er blijven nog zorgen over de andere genoemde punten. Verdere uitwerking verwachten we in de meicirculaire 2023. Zodra die verschijnt zullen we daarover informeren.

Hervormingsagenda Jeugd nieuwe afspraken

De Commissie van Wijzen heeft in haar uitspraak van mei 2021 vastgesteld dat een besparingspotentieel van ongeveer € 1 miljard vanaf 2027 haalbaar moet zijn. Dit vormt de financiële doelstelling van de agenda, op basis van de afgesproken maatregelen. Daarbij is door partijen vastgesteld dat er voor een bedrag van € 650 miljoen overeenstemming bestaat over de mogelijke haalbaarheid van de maatregelen. Voor het overige, ongeveer € 380 miljoen, is de raming van een aantal voornemens en maatregelen met meer onzekerheden omgeven, zowel voor wat betreft de opbrengst en ook de uitharding. Het rijk stelt daarvoor met ondersteuning van de gemeenten een nadere afbakening van de reikwijdte van de Jeugdhulpplicht vast. Dit dient in belangrijke mate het laatste deel van de besparing te realiseren.

Aangezien in de praktijk moet blijken wat het reële potentieel van de maatregelen is, is afgesproken dat het aan de deskundigencommissie is te oordelen over de vraag welke partij de verantwoordelijkheid draagt voor het dekken van eventuele tekorten.

De geplande besparingen worden voor de jaren 2024 en 2025 bevroren tot een totaalbedrag van € 380 miljoen. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat hiervan € 100 miljoen betrekking heeft op een bezuiniging die het Rijk voor haar rekening neemt en al in onze begroting is verwerkt. Er resteert dus nog een bedrag van € 280 miljoen dat budgettaire consequenties heeft. Dat komt voor Bunschoten neer op een bedrag van afgerond € 280.000,-. Omdat het een incidenteel effect is stellen wij voor dit in de egalisatiereserve Risicoverevening jeugdzorg te storten. Deze reserve is door uw raad ingesteld in verband met de afschaffing in 2023 van de onderlinge risicoverevening tussen de regiogemeenten op dure jeugdzorg. Wij vinden het verdedigbaar nog een extra storting in de deze reserve te doen ten laste van het rekeningresultaat 2022 van € 150.000,-. In meerjarenperspectief bouwen we de storting geleidelijk af met € 50.000,- per jaar wat in 2027 een voordelig effect oplevert van € 150.000,-. Het doel was dat deze groeit naar maximaal € 1 miljoen en dat wordt op deze wijze gerealiseerd.

Specifieke uitkeringen

We zien op dit punt een forse toename. Twee in het oog springende uitkeringen willen we hier apart noemen.

CDOKE

Het Rijk heeft een driejarige uitkering vastgesteld om capaciteitskosten te dekken voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Deze regeling heet Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Er wordt ruim € 380.000,- per jaar aangevraagd. We onderzoeken nog hoe we deze uitkering zo efficiënt en effectief kunnen inzetten

Brede SPUK-regeling

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Deze regeling vervangt onder andere diverse decentralisatie uitkeringen (buurtsportcoaches, kansrijke start). De komende vier jaren (2023 -2026) wordt een bedrag van ruim € 390.000,- ontvangen voor verschillende doeleinden in het sociaal domein. Ook hier onderzoeken we hoe we deze uitkering zo efficiënt en effectief kunnen inzetten en mogelijk ook voor gedeeltelijke dekking van een aantal voorstellen die nu als gewenste uitgaven zijn aangemerkt.

3. Ontwikkelingen bestaand beleid noodzakelijk

In dit hoofdstuk worden de voorstellen opgenomen op basis van het bestaande beleid en die niet uitstelbaar zijn of besluiten die al door de raad zijn genomen.

Algemeen

Aanpassingen in verband met inflatie en areaaluitbreiding worden gedekt vanuit de accresontwikkeling (bijstelling loon- en prijsontwikkeling) van de algemene uitkering. In hoofdstuk twee over de ontwikkeling van de algemene uitkering is daar rekening mee gehouden.

Programma Bestuur en ondersteuning

Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers

Taakveld Bestuur

Bureau regio Amersfoort (BRA)

Het BRA staat voor grote opgaven (zoals stikstofdossier, woondeel, bereikbaarheidsopgave etc.). Zij worden geconfronteerd met diverse financiële claims. Met de huidige bijdragen van de gemeenten gaan zij het niet redden. Daarom vragen zij om vanaf 2024 structureel budget beschikbaar te maken. De huidige bijdrage wordt voor Bunschoten verdubbeld. Dit is een keuze die van invloed is op andere gemeenten. Daarom is afgesproken dat de meerderheid bepalend is. Er volgt nog besluitvorming in het regio-overleg. Mogelijk dat we een deel van deze extra lasten kunnen dekken uit de SPUK-uitkering uitvoeringskosten milieu (CDOKE).

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel   €   52.000,-

Raadsbudget

De griffie beheert het budget voor uitgaven ten behoeve van de raad (ongeveer € 30.000,- voor opleidingen, rekenkamer). Het raadsbudget staat onder druk. Om de raad goed te kunnen blijven ondersteunen en voldoende budget voor onderlinge ontmoetingen en eventuele specifieke bijeenkomsten is het gewenst dit budget te verhogen.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel   €   3.000,-

Taakveld Burgerzaken

E-dienstverlening

Om digitale dienstverlening mogelijk te maken van 10 à 15 processen bij Burgerzaken is een aanvullend pakket voor Burgerzaken nodig. Het gaat om de processen van onder meer verhuizing doorgeven en aangifte bij overlijden.

Investering 2024 incidenteel   €   35.000,-   kapitaallasten € 9.000,-
Budgetverhoging vanaf 2024 structureel   €   15.000,-

Taakveld Overhead

Gas en elektra

De inkoop voor gas en elektra binnen de gemeentelijke gebouwen zijn ondanks de stijging die vorig jaar is aangegeven toch nog fors gestegen. Voor 2024 wordt er een stijging van 100% ten opzichte van begroting 2022 verwacht. Er was al 50% meegenomen bij kadernota 2023. Nu wordt nogmaals 50% begroot. De jaren hierna zijn nog niet in te schatten. Voor een aantal panden wordt de stroom ook doorberekend (bijv. markt, peuterspeelzalen, botters, gemalen). Hierdoor is het netto-effect € 16.000,-.

Budgetverhoging 2024   €   16.000,-

Audit budget

Bij de veiligheid van systemen komt steeds meer kijken. Er worden voor verschillende systemen audits uitgevoerd vanaf diverse partijen. Deze audits komen voort uit wettelijke regelingen en daar zijn geen kosten voor begroot. Via deze kadernota worden de verschillende kosten voor audits meegewogen. Het gaat hierbij voornamelijk om audits op ICT-systemen.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel € 30.000,-

BLNP ontwikkeling

De regiegroep heeft WagenaarHoes opdracht gegeven om een Plan van Aanpak op te stellen voor de verkenning die nodig is, voordat er een definitief besluit genomen kan worden over de bedrijfsvoeringorganisatie. Voor het opstellen van dit plan is een budget nodig. Dit wordt met de vier gemeenten via de verdeelsleutel verdeeld. Voor Bunschoten komt dit neer op € 40.000,- in 2024.

Budgetverhoging 2024 incidenteel € 40.000,-

Taakveld Treasury

Rente bestaand beleid

Op basis van de bestaand leningenportefeuille moet rekening worden gehouden met een hogere rente van 1%. In de meerjarenbegroting is gerekend met 2% over de leningen. Uitgaande van 3% betekent dit een structurele hogere rentelast van € 200.000,-.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel € 200.000,-

Programma Veiligheid

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder M. van de Groep)

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Audit veiligheid amateurvoetbal

Dit betreft een audit veiligheid in en om wedstrijden in het amateurvoetbal, in navolging van de audit in de gemeente Katwijk. Bij de audit, uit te voeren in seizoen 2023/2024, worden zowel VV IJsselmeervogels, SV Spakenburg als VV Eemdijk meegenomen.

Budgetverhoging 2024 incidenteel € 25.000,-

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Samenleving

Taakveld Verkeer en vervoer

Rehabilitatie asfaltwegen

In het Beheerplan Wegen 2022 – 2026, vastgesteld in de gemeenteraad van 8 juli 2021, zijn de rehabilitatiekosten van asfaltwegen tot en met 2030 inzichtelijk gemaakt. De investering voor 2027 wordt nu aangegeven.

Investering 2027 € 900.000,- kapitaallasten € 32.000,-

Onderzoek historische kade Nieuwe Haven

Bij het realiseren van de woningbouw in het Zuiderzeeplan is onderzoek gedaan naar de bouwkundige staat van de historische kade bij de Nieuwe Haven (landtong). Destijds (2011) is de restlevensduur gesteld op ongeveer 50 jaar. In 2022 is op enkele plaatsen de bestrating achter de kade verzakt als gevolg van weglekkend zand. Dit is hersteld, echter is niet duidelijk wat de oorzaak hiervan is en of dit op meer plaatsen in de kade op kan treden. Onderzoek is nodig om vast te stellen hoe het zand weg kan lopen en of dit op meer plaatsen bij de kade kan ontstaan. Aan de hand van het onderzoek kan vastgesteld worden welke maatregelen verder nodig zijn voor behoud van de kade.

Investering 2024 incidenteel € 30.000,-

Taakveld Economische havens en watergangen

Beschoeiing Wetering Schans

Langs de Wetering Schans/Oostsingel staat een beschoeiing. Deze beschoeiing voldoet constructief niet aan de eisen in relatie tot de te keren hoogte. Hierdoor zakt het wegdek richting de watergang. De weg is als gevolg daarvan toe aan volledig herstraten. De investering daarvoor zal teniet worden gedaan door het verder wegzakken. Het is daarom noodzakelijk een damwand van voldoende sterkte te plaatsen om daarmee een stabiele situatie te maken. Het wegdek kan dan herstraat worden.

Investering vanaf 2024 incidenteel € 135.000,- kapitaallasten € 4.000,-

Beschoeiing Beethovenlaan

De Beethovenlaan wordt in 2024 heringericht. Een en ander komt voort uit het mobiliteitsplan. Langs de Beethovenlaan liggen waterpartijen die een buffer vormen tussen Beethovenlaan en de woningen van de Mozartstraat en Schubertstraat. De beschoeiing is over een aantal meters vergaan. Vervanging hiervan is noodzakelijk. De watergang langs te Beethovenlaan kan in de planning van het waterschap Vallei en Veluwe worden meegenomen in het najaar 2023 bij het baggeren van de A-watergangen. Dekking hiervan post binnen de voorziening baggeren.

Investering 2024 incidenteel € 75.000,- kapitaallasten € 3.000,-

Programma Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Taakveld Onderwijshuisvesting

Actualiseren Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Via een schriftelijke mededeling bent u geïnformeerd over de nieuwe prognose van de leerlingaantallen op basis van de februari telling. Daaruit bleek dat er meer leerlingen waren dan verwacht. Ook is door schoolbesturen ('t Kruisrak en De Vlucht) aandacht gevraagd voor de huisvesting van leerlingen en dat er op kortetermijnmaatregelen nodig zijn. Voor de korte termijn wordt de oplossing gezocht in tijdelijke huisvesting waarvoor dekking binnen de huidige begroting gevonden kan worden. Na de zomer wordt de uitkomst verwacht van de actualisering van de investeringen op basis van het voorliggende IHP en rekening houdend met de nieuwe leerlingenprognose. Dat is dan ook het moment om besluiten te nemen over structurele oplossingen.

Investering € P.M.

Programma Sport, cultuur en recreatie

Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. Voor het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, commissie Ruimte.

Taakveld Sportaccommodaties

Noodverwarming Zwembad de Duker

Het verwarmingssysteem van zwembad de Duker is aan het einde van zijn levensduur. In de winter is het risico op uitval groot. Dit zou sluiting van het zwembad betekenen. Daarom wordt voorgesteld een noodvoorziening te plaatsen tot het routeboek duurzaamheid, waarin duurzaamheidsmaatregelen voor het gemeentelijk vastgoed worden voorgesteld, kan worden voorgelegd aan het college en raad. Extra investering is na 2026 noodzakelijk, maar hangt af van de uitkomst van genoemd onderzoek.

Budgetverhoging 2024 en 2025 incidenteel   €   25.000,-

Taakveld Media

Subsidie Eemland 1

Bij het samengaan van de drie lokale omroepen (Baarn, Soest en Bunschoten) naar Eemland 1 worden eisen aan professionalisering gesteld. Dat maakt een incidentele subsidieverhoging van € 10.000,- noodzakelijk.

Budgetverhoging 2024 incidenteel   €   10.000,-

Programma Sociaal domein

Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Transformatieplan

Grotere rol voor lokale teams

Lokale teams krijgen een steeds prominenter rol in het zorglandschap. In de Hervormingsagenda Jeugd wordt gesproken over versterking van de lokale teams met voldoende kennis en expertise. Teams die niet alleen toegang verlenen, maar zelf lichte hulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven. Ook in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming krijgen de lokale teams een grotere rol toebedeeld in casuïstiek waarbij de veiligheid in het geding is. Een ontwikkeling die regionaal is afgesproken. Ook in de gemeente Bunschoten werken we al langere tijd aan het versterken van het sociaal team. Dit doen we door onder andere de uitbreiding van het sociaal team, scholing en de inzet van de gedragsdeskundigen. De regionale en landelijke ontwikkelingen vragen om een verdere doorontwikkeling van het sociaal team.

Basis op orde

Begin 2023 is er een analyse van de caseload en formatie uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het sociaal team in vergelijking met de andere lokale teams in de regio Amersfoort een hoge caseload en een lage formatie heeft. Dit komt overeen met het feit dat de werkdruk als te hoog wordt ervaren.

Eigen begeleiding

Regionaal is afgesproken dat de lokale teams een substantieel deel van de begeleiding aan inwoners zelf gaan bieden. Dit betekent dat we jaarlijks meer zaken in eigen begeleiding zullen nemen en daarvoor ook ruimte in de formatie moeten creëren.

Om meer hulpvragen zelf te kunnen oppakken, is niet alleen meer formatie nodig, maar is het ook belangrijk om de kwaliteit van de hulpverlening te borgen. Dit doen we door te voorzien in scholing en de inzet van de gedragsdeskundigen voor intervisie en caseloadbesprekingen. Om meer hulpvragen zelf te kunnen oppakken, is meer formatie nodig binnen het sociaal team zowel voor hulpverlening als gedragsdeskundigen. Ook is het noodzakelijk dat het opleidingsbudget meegroeit met het team.

Voor deze ontwikkeling wordt een budgetverhoging van € 150.000,- gevraagd. Het is op dit moment nog te vroeg om een besparing op de inkoop in te boeken omdat de uitkomst van de aanbesteding specialistische jeugdzorg nog niet bekend is.

Budgetverhoging 2024 structureel   € 150.000,-

Overige ontwikkelingen

Vrijval kapitaallasten

De vrijval van de kapitaallasten voor 2023 - 2026 is al in de meerjarenbegroting verwerkt. De vrijval voor 2027 is geraamd op € 9.000,-.

Overzicht

<i>Bedragen x € 1,-</i>		2024	2025	2026	2027
Onderwerp	Investing	(Kapitaal)lasten			
Programma Bestuur en ondersteuning					
Bureau regio Amersfoort		52.000	52.000	52.000	52.000
Raadsbudget		3.000	3.000	3.000	3.000
E-Dienstverlening	35.000	20.000	20.000	20.000	24.000
Gas en elektra		16.000			
Audit budget		30.000	30.000	30.000	30.000
BLNP ontwikkeling		40.000			
Rente bestaand beleid		200.000	200.000	200.000	200.000
Programma Veiligheid					
Audit veiligheid amateurvoetbal		25.000			
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat					
Rehabilitatie asfaltwegen	900.000				16.000
Onderzoek historische kade Nieuwe Haven	30.000	4.000	8.000	8.000	8.000
Beschoeiing Wetering Schans	135.000	2.000	4.000	4.000	4.000
Beschoeiing Beethovenlaan	75.000	2.000	3.000	3.000	3.000
Programma Onderwijs					
Actualiseren Integraal Huisvestingsplan	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Programma Sport, cultuur en recreatie					
Noodverwarming Zwembad de Duker		25.000	25.000	P.M.	P.M.
Subsidie Eemland 1		10.000			
Programma Sociaal domein					
Transformatieplan		150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal lasten noodzakelijke investeringen		579.000	495.000	470.000	490.000
Onderuitputting kapitaallasten					9.000
Totaal beschikbare dekkingsmiddelen		-	-	-	9.000
Totaal netto last noodzakelijke investeringen		579.000	495.000	470.000	481.000

4. Coalitieakkoord

In dit hoofdstuk is de financiële doorrekening (op hoofdlijnen) van het coalitieakkoord 'bouwen aan de toekomst' voor de jaren 2024 en verder opgenomen. Dit hoofdstuk is het nieuwe beleid dat het college aan de raad voorlegt ter besluitvorming. Per programma worden de punten besproken.

Voor de tekst van [het coalitieakkoord](#), kunt u klikken op het onderstreepte gedeelte of wordt u verwezen naar de stukken, zoals die zijn besproken in de raad van 8 juni 2022.

Besluitvorming kadernota

Naar aanleiding van de besluitvorming bij de kadernota zijn vier onderwerpen aangepast.

Programma Bestuur en ondersteuning

Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers

Taakveld Burgerzaken

1.2 Raadplegend referendum

In 2026 staat het raadplegend referendum gepland voor het aanleggen van een buitenbad. Het voorbereiden van dit referendum vraagt de nodige tijd en daarom wordt voor het jaar 2025 al een budget geraamd. Grofweg wordt uitgegaan van € 1,- per inwoner, gespreid over twee jaar.

Budgetverhoging 2025 en 2026 incidenteel	€	12.500,-
--	---	----------

Taakveld Overhead

1.4 Onderzoek Huis van de Gemeente

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het gemeentehuis het Huis van de gemeente moet zijn. Multifunctioneel gebruik is daarbij uitgangspunt. Onder alle omstandigheden blijft het mogelijk dat mensen met fysieke belemmeringen ook het gemeentehuis kunnen bezoeken. Dit onderzoek heeft ook raakvlakken met het opstellen van een dienstverleningsconcept.

Investering 2025 incidenteel	€	30.000,-	kapitaallasten € 8.000,-
------------------------------	---	----------	--------------------------

Bij de besluitvorming van de kadernota is amendement 1 aangenomen. Dit onderzoek wordt opnieuw meegewogen bij de bespreking van de kadernota 2025 – 2028. Dit is verwerkt in de tabellen op bladzijden 11 en 28.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Samenleving

Taakveld Verkeer en vervoer

3. 12 Doortrekken fietspad Oostelijke Randweg naar de Zuidwenk

In het coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie opgenomen om ontbrekende schakels in de fietsinfrastructuur in te vullen, waaronder het doortrekken van het fietspad langs de Oostelijke Randweg tot de Zuidwenk. Voor de kostenraming is rekening gehouden met hetzelfde tracé als het fietspad langs de Oostelijke Randweg dat eerder is gerealiseerd.

De kapitaallasten zullen structureel oplopen naar € 33.000,-. Vanuit gesprekken met de provincie Utrecht blijkt dat er kansen zijn voor subsidie. Als dit positief uitpakt, kunnen de kapitaallasten naar beneden worden bijgesteld.

Vorbereidingskrediet 2024 en 2025	€	30.000,-	
Investering 2026 incidenteel	€	885.000,-	kapitaallasten € 33.000,- (exclusief eventuele subsidie)

Programma Sport, cultuur en recreatie

Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, voor het speelbeleid is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Ruimte

Taakveld Sportbeleid en activering

6.7 Trimbaan

In het coalitieakkoord is opgenomen dat er een trimbaan wordt aangelegd, waarbij realisatie hiervan bij 't Kleine Zeetje een mogelijkheid is. Dekking voor deze investering is te vinden in de equalisatiereserve corona. Het bedrag wordt ineens onttrokken aan de reserve corona en toegevoegd aan de reserve dekking kapitaallasten. De jaarlijkse lasten worden vervolgens gedekt uit deze reserve.

Investering 2025 incidenteel   €   50.000,-   kapitaallasten € 6.000,-

Bij de besluitvorming van de kadernota is amendement 2 aangenomen. Dit onderzoek wordt opnieuw meegewogen bij de bespreking van de kadernota 2025 – 2028. Dit is verwerkt in de tabellen op bladzijden 11 en 28.

Taakveld Cultureel erfgoed

6.9 Monument verdrinken vissers

Ter nagedachtenis aan verdrinken vissers zal op centrale plek een beeldbepalend monument worden opgericht in samenwerking met de Historische Vereniging. De bruto investering is € 100.000,-, de verwachting is dat er via sponsoring nog wordt bijgedragen, zodat er nog € 50.000,- nodig is vanuit de gemeente voor aanschaf en plaatsing. Op dit soort investeringen wordt normaal gesproken niet afgeschreven, het is een mogelijkheid om dit in een keer ten laste van een reserve te brengen.

Budgetverhoging 2024 incidenteel   €   50.000,-

Bij de besluitvorming van de kadernota is amendement 9 aangenomen. Het budget wordt aangepast naar € 35.000,-. Dit is verwerkt in de tabellen op bladzijden 11 en 28.

6.12 Subsidie botters en vlootdag

Om de museumhaven met botterwerf als beeldbepalend element behouden is in het coalitieakkoord opgenomen om bottereigenaren jaarlijks te subsidiëren voor het onderhoud en in standhouden van de botters. De museumhaven met de historische vloot is essentieel om in stand te houden: het toont de geschiedenis van het visserijverleden van Bunschoten-Spakenburg en heeft een sterke toeristische functie. Dit gaat echter niet vanzelf, bottereigenaren zijn jaarlijks duizenden euro's kwijt aan het onderhoud van de botters. Als tegenprestatie voor de subsidie zullen de bottereigenaren meewerken aan het organiseren van een Vlootdag voor inwoners van de gemeente. Voor het organiseren van een Vlootdag zal overlegd worden met Stichting Behoud Museumhaven Spakenburg en Vereniging de Bruine Vloot Spakenburg. Voor de berekening van het budget is uitgegaan van het aantal authentieke houten botters (ongeveer 25).

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel   €   60.000,-

6.13 Beleid gemeentelijk erfgoed

Het is zeer belangrijk om in te zetten op ons behoud van plaatselijk erfgoed met kwaliteit en focus, een duidelijk toetsingskader, zorgvuldig contact en een passend onderhoudsbudget. Om fluctuaties tussen de jaren op te vangen, wordt voorgesteld een egalisatiereserve gemeentelijk erfgoed in te stellen. Deze reserve heeft een maximum van € 100.000,-. Het voorstel is vast een bedrag van € 50.000,- te storten in deze reserve.

Voor het gemeentelijk erfgoed is jaarlijks een budget van € 36.000,- beschikbaar. Zijn er meer aanvragen dan wordt de egalisatiereserve aangesproken. Zijn er minder aanvragen dan vloeit het niet bestede deel terug in de egalisatiereserve, tenzij het maximum is bereikt.

Budgetverhoging 2024 incidenteel	€	50.000,-
----------------------------------	---	----------

Bij de besluitvorming van de kadernota is amendement 8 aangenomen. Het incidentele budget van € 50.000,- wordt vanuit de reserve Toekomstvisie toegevoegd aan de nieuwe reserve gemeentelijk erfgoed. Dit is verwerkt in de tabellen op bladzijden 11 en 28.

Taakveld Media

6.15 Beeld- en geluidsarchief Lokale Omroep Spakenburg (LOS)

De LOS is sinds 1 januari 2023 opgeheven en samen met de lokale omroepen van Baarn en Soest gefuseerd in Streekomroep Eemland 1. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het beeld- en geluidsarchief van de LOS wordt geormerkt als erfgoed en daarom moet worden geborgd voor behoud hiervan. De archiefdata zullen langdurig moeten worden opgeslagen met behulp van archivering in een Cloud, een NAS harde schijf of een ander geschikt systeem voor archivering.

Budgetverhoging 2024 incidenteel	€	8.000,-
----------------------------------	---	---------

Overzicht

<i>Bedragen x € 1,-</i>		2024	2025	2026	2027
Onderwerp	Investering	(Kapitaal)lasten			
Programma Bestuur en ondersteuning					
Raadplegend referendum		12.500	12.500		
Onderzoek Huis van de Gemeente					
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat					
Doortrekken fietspad Oostelijke Randweg naar de Zuidwenk	945.000	1.000	2.000	18.000	33.000
Programma Sport, cultuur en recreatie					
Trimbaan					
Monument verdronken vissers		35.000			
Subsidie botters en vlootdag		60.000	60.000	60.000	60.000
Beleid gemeentelijk erfgoed		50.000			
Beeld- en geluidsarchief LOS		8.000			
Totaal lasten majeure projecten		166.500	74.500	78.000	93.000
Egalisatiereserve gemeentelijk erfgoed					
Reserve toekomstvisie		50.000	-	-	-
Totaal beschikbare dekkingsmiddelen		50.000	-	-	-
Totaal netto last majeure projecten		116.500	74.500	78.000	93.000

5. Nieuw beleid/ wensen

In dit hoofdstuk zijn wensen opgenomen voor nieuw beleid.

Besluitvorming kadernota

Er is over onderstaande onderwerpen geen besluit genomen in de raadsvergadering. Deze wensen blijven als wens staan.

Programma Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers)

Taakveld Bestuur

Dienstverleningsconcept

De toekomstvisie 2035 zal worden opgesteld voor de onderwerpen die niet in de omgevingsvisie staan, zoals het bestuur en de samenwerking met de regio. Een dienstverleningsconcept is een belangrijk onderdeel van de toekomstvisie. Om dit goed in beeld te kunnen brengen wordt door middel van een interactief proces onderzocht wat voor dienstverlener de gemeente wil zijn, met onder andere inwoners, instellingen en bestuur. Online en fysieke mogelijkheden die passen bij de huidige en de toekomstige tijd worden hierin meegenomen. Er wordt ook gekeken naar duurzame, nieuwe manieren van bereikbaarheid, vergaderen en multifunctioneel gebruik van het gemeentehuis wat een link heeft met het onderzoek huis van de gemeente. Voor het opstellen van een dienstverleningsconcept is een budget geraamd van € 15.000,-.

Voorgesteld wordt om dit onderdeel te laten zijn van het onderzoek naar Toekomstvisie 2035 waar een totaal budget van € 50.000,- voor beschikbaar is.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Samenleving

Taakveld Verkeer en vervoer

Herinrichting elementverharding Beethovenlaan

In het Mobiliteitsplan, vastgesteld in de gemeenteraad van mei 2020, is als wens opgenomen om asfaltwegen (30 km/uur) bij herinrichting in elementverharding uit te voeren en de wegbreedte te versmallen passend bij 30 km/uur.

In de wegenplanning is de herinrichting van de Beethovenlaan in 2024 opgenomen. Deze weg is nu grotendeels van asfalt en er zou uitgaande van rehabilitatie een krediet nodig zijn van € 373.000,-. Daarvoor is dekking aanwezig binnen de budgetten voor rehabilitatie asfaltwegen. Bij de herinrichting, richten we de weg graag conform 30 km/uur in, waarbij we gebakken klinkers willen toepassen. Dit vraagt dan een extra investering van € 432.000,-.

Investering 2024	€ 432.000,-	kapitaallasten 15.000,-
------------------	-------------	-------------------------

Programma Onderwijs

Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt

Taakveld Onderwijshuisvesting

Afschrijvingstermijnen (school)gebouwen

In maart 2021 is een notitie 'Financiële aspecten integraal huisvestingsplan onderwijs 2017-2028' opgesteld. In deze notitie is ook ingegaan op de wens om de afschrijvingstermijnen van de schoolgebouwen te verkorten naar een meer realistische termijn. Oorspronkelijk werden de investeringen in de schoolgebouwen afgeschreven in een periode van 60 jaar.

De gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw en renovatie van de schoolgebouwen en de schoolbesturen voor het dagelijks en groot onderhoud (beheerplannen schoolgebouwen).

De wens is om de afschrijvingstermijn terug te brengen naar 40 jaar, wat ook gebruikelijk is bij omliggende gemeenten (BLNP). Er is al een tussenstap genomen door uit te gaan van 50 jaar. Een verdere verlaging van de afschrijvingstermijn met 10 jaar naar 40 jaar betekent een extra afschrijvingslast van ruim € 100.000,- per jaar.

Naast de schoolgebouwen worden ook de brandweerkazerne en het gebouw van de gemeentewerf nog in 50 jaar afgeschreven. Als we die ook terugbrengen naar 40 jaar vraagt dat nog een extra last van € 27.000,-.

Als positieve ontwikkeling van een kortere afschrijvingstermijn kan worden genoemd dat er minder snel een renovatie nodig is, de kans op restantboekwaarde kleiner is als de gebouwen niet meer nodig zijn waar ze voor bedoeld waren. Incidentele voordelen kunnen naar voren komen bij de jaarrekening als de school is afgeschreven, maar nog wel in gebruik is. Er zijn dan incidenteel geen kapitaallasten.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel   €   127.000,-

Programma Sport, cultuur en recreatie

Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. Voor het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, commissie Ruimte.

Taakveld Sportbeleid en activering

Volwassenregeling Sport en Cultuur

Met een volwassenregeling 18+ voldoen we aan de lokale behoefte in goede navolging van de aansluiting bij Jeugdfonds sport en cultuur. Voor volwassenen die weinig te besteden hebben, is dit een mogelijkheid om mee te doen in de maatschappij en een netwerk op te bouwen.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel   €   30.000,-

Taakveld Musea

Uitbreiden Museum Spakenburg

In de commissie Samenleving van januari 2023 heeft het bestuur van museum Spakenburg een presentatie gegeven over de wens het museum uit te breiden en het museum heeft achteraf aanvullende informatie aangeleverd.

Museum Spakenburg wil de plek zijn in Bunschoten-Spakenburg waar het verhaal van deze bijzondere gemeente rond visserij, klederdracht en boerenleven op attractieve wijze tot leven komt. Daarnaast wil het museum relevant zijn voor de hedendaagse maatschappij waarbij verbinding voorop staat. Museum Spakenburg is als een ketting met al haar kleine pandjes aan de Watersteeg. Twee schakels ontbreken echter nog die door de uitbreiding gerealiseerd kunnen worden. Dat is een expositieruimte voor wisseltentoonstellingen en een multifunctionele ruimte om volwaardige

(educatieve) en randprogrammering mogelijk te maken. Tijdelijke tentoonstellingen zijn voor musea dé manier om herhaalbezoek te genereren en uitbreiding van het museum biedt op dit vlak veel kansen. Museum Spakenburg is actief in het onderwijs en ontvangt graag kinderen, maar loopt bij het organiseren van educatieve projecten altijd tegen de grenzen van het gebouw aan. Een aparte educatieve ruimte vergroot de mogelijkheden en maakt het ook voor (school)groepen van buiten Bunschoten-Spakenburg aantrekkelijker om naar het museum te komen. Bovendien biedt een aparte multifunctionele ruimte veel mogelijkheden om randprogrammering te faciliteren is samenwerking met andere culturele organisaties. Zo wordt Museum Spakenburg het kloppend hart van cultureel Bunschoten.

Het bestuur van het museum heeft aangegeven bereid te zijn de helft van de jaarlijkse lasten voor haar rekening te nemen. Dat komt neer op een bijdrage van jaarlijks € 12.500,-. De commissie heeft aangegeven dat zij het op dat moment te vroeg vonden om een besluit te nemen, omdat er nog geen beeld was van de totale financiële positie van de gemeente. Het bestuur heeft dit meegenomen en afgesproken dat het geagendeerd wordt voor de kadernota 2024.

Investering 2024 incidenteel € 600.000,- kapitaallasten € 12.500,-

Programma Sociaal domein

Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt.

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Jeugdhulp in de basis

Twee pilotprojecten voor Jeugd, specifiek Homies en de SMI -regeling (Sociaal medisch indicatie) zijn zeer succesvol. Deze pilots werden gefinancierd uit het budget Sociale Basisinfrastructuur en worden nu structureel geraamd in de begroting. Er blijft daardoor minder budget over om in te zetten voor nieuwe pilots. In het nieuwe integrale beleidsplan Sociaal Domein willen we ook bijdragen aan de verdere transformatie naar minder geïndiceerde zorg. Daarom de vraag om extra budget voor Sociale Basisinfrastructuur.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel € 80.000,-

Welzijnssubsidies

Inwoners met langdurige GGZ-problematiek wonen steeds vaker in de wijk (landelijk beleid). Ondersteuning hierbij voorkomt achteruitgang, ongewenst gedrag in de buurt, vervuiling etc. Steun in de vorm van groepsbegeleiding of inlooptmogelijkheden helpen deze inwoners en voorkomen mogelijke problemen waar ook anderen last van hebben. Denk hierbij aan de steungroep voor mensen met zware GGZ problematiek en aan preventieve verslavingshulp van Waypoint. Omdat dit structureel budget vraagt, wordt voorgesteld hiervoor geld op te nemen in het jaarprogramma subsidies.

Daarnaast is uit recent onderzoek (Antenne onderzoek HvA) opnieuw gebleken dat we vooral op het gebied van ondersteuning van inwoners met verslavingsproblematiek tekortschieten. Intensiveren van activiteiten vraagt extra financiële middelen boven op het geringe bedrag dat hier momenteel jaarlijks voor beschikbaar is.

Budgetverhoging vanaf 2024 structureel € 45.000,-

Een aanvraag voor De Brede SPUK-regeling is in voorbereiding, maar de uitkomst hiervan is pas later dit jaar definitief. Gezien de specifieke bestedingsvoorwaarden en daarmee beperkingen, die voor dit programma gelden, verwachten we dat daaruit maximaal € 30.000,- per jaar als (mogelijke) dekking beschikbaar komt.

In het najaar wordt het beleidsplan Sociaal Domein opnieuw vastgesteld. Voorgesteld wordt bovengenoemde voorstellen te betrekken bij die discussie, ook in relatie tot de inzet van De Brede SPUK-regeling.

Overige ontwikkelingen

Toekomstige investeringen

Van een aantal ontwikkelingen, onder andere nota sportaccommodaties, het IHP en actualisering centrumvisie is bekend dat daar nog de nodige investeringen uit voortvloeien. Om toch een globaal beeld te geven van mogelijke financiële consequenties is dit uitgewerkt voor een netto-investeringsniveau van € 10 miljoen in deze meerjarenperiode. Uitgaande van een rentepercentage van 3% en een afschrijvingstermijn van 40 jaar geeft dit het volgende lastenverloop: 2024 € 275.000,- oplopend naar € 550.000,- in 2027.

Overzicht

<i>Bedragen x € 1,-</i>		2024	2025	2026	2027
Onderwerp	Investering	(Kapitaal)lasten			
Programma Bestuur en ondersteuning					
Dienstverleningsconcept					
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat					
Herinrichting elementverharding					
Beethovenlaan	432.000	8.000	15.000	15.000	15.000
Programma Onderwijs					
Afschrijvingstermijnen schoolgebouwen		127.000	127.000	127.000	127.000
Programma Sport, cultuur en recreatie					
Volwassenregeling Sport en Cultuur					
Uitbreiden Museum Spakenburg	600.000	6.000	12.500	12.500	12.500
Programma Sociaal domein					
Jeugdhulp in de basis					
Welzijnssubsidies		80.000	80.000	80.000	80.000
Overige ontwikkelingen					
Toekomstige investeringen		275.000	400.000	500.000	550.000
Totaal lasten gewenste investeringen		571.000	709.500	809.500	859.500
<hr/>					
Brede SPUK-regeling		30.000	30.000	30.000	-
Totaal beschikbare dekkingsmiddelen		30.000	30.000	30.000	-
<hr/>					
Resterende last gewenste investeringen		541.000	679.500	779.500	859.500

6. Ontwikkeling lokale lastendruk

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen ingegaan op de ontwikkeling van de lokale lastendruk.

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (ozb) voor woningen en niet-woningen wordt aangepast met inflatie. Een extra mutatie met 1% (stijging of verlaging) komt overeen met een bedrag van afgerond € 51.000,-.

Scenario 1 geeft het beeld weer dat we als basis nemen voor deze kadernota. In dit scenario is geen extra verhoging van de onroerendezaakbelastingen voorzien.

In lijn met vorig jaar is een scenario 2 uitgewerkt voor het geval we in 2026 en 2027 uitkomen op een tekort en er geen andere dekkingsbronnen aanwezig zijn. Daarbij denken wij aan een gefaseerde verhoging van de onroerendezaakbelasting met ingang van 2025 gebaseerd op onder andere de nadelige effecten van de herijking t-1 die is berekend op een nadelig effect van € 495.000,- in 2024 oplopend naar € 825.000,- in volgende jaren.

Bij de uitwerking hiervan in scenario 2 zou dat een eventuele stijging zijn in 2025 van afgerond 9,7% en in 2026 nog een keer 6,5%. Dit geeft dan een perspectief op een sluitende meerjarenbegroting.

Voor 2024 is het voorstel de onroerendezaakbelastingen alleen aan te passen met het inflatiepercentage van 6,4.

Tarief- en heffingsscenario afvalstoffenheffing

Voor de begroting 2023 is besloten de tarieven voor één- en meerpersoonshuishoudens aan te passen en niet extra te laten stijgen voor een betere kostendekking. Oorspronkelijk is uitgegaan van een scenario van een noodzakelijke stijging met € 5,- per jaar tot en met 2025. Op basis van de huidige beschikbare informatie voor 2024 is de verwachting dat deze extra stijging nu niet nodig is. Wij stellen daarom ook voor 2024 voor de tarieven niet extra te laten stijgen en alleen aan te passen met inflatie.

Rioolrechten

In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) zijn afspraken gemaakt over een extra stijging van de rioolrechten om te sparen voor investeringen in de toekomst via de voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen. In de systematiek van het sparen voor nieuwe investeringen is het de wens dat bedrag extra aan de voorziening toe te voegen. In het nieuw vastgestelde rioolbeheerplan is geen extra stijging meer voorzien boven het inflatiepercentage. Er wordt voorgesteld om alleen het inflatiepercentage voor 2024 toe te passen.

Begraafrechten

Begraafrechten

Uitgangspunt is een sluitende exploitatie van de begraafplaatsen. Op basis van eerdere besluitvorming is onderzoek gedaan naar de mate van kostendekkendheid van de tarieven waarbij het serviceniveau en kostentoerekening zijn betrokken. In dit hoofdstuk is een voorstel opgenomen hoe we hier invulling aan willen geven. Er komt nog een voorstel/mededeling richting de commissie waar dieper op het onderzoek en voorstel wordt ingegaan.

De hoofdlijn die in het onderzoek naar voren komt, is dat we de afgelopen jaren meer inkomsten hebben ontvangen dan verwacht. Dit is een effect van de coronapandemie. Door dit effect is de egalisatiereserve begraafrechten fors toegenomen naar afgerond € 423.000,-. Daarmee lukt het om het uitgangspunt van een sluitende exploitatie van de begraafplaatsen te realiseren.

Op basis van het onderzoek stellen we voor dat we een pas op de plaats maken met het verder verhogen van de tarieven. We willen monitoren of het aantal begrafenissen op hetzelfde peil blijft of weer teruggaat naar het niveau van voor de coronapandemie. Voor nu stellen we wel voor de tarieven van 30 en 60 jaar te baseren op eerdere besluitvorming en die voor onbepaalde tijd in verhouding hiermee te brengen en vervolgens aan te passen met inflatie.

Als blijkt dat het aantal begrafenissen teruggaat naar het oude niveau komt de kostendekkendheid van de begraafplaats weer onder druk te staan. Om niet elk jaar deze discussie te voeren is het voorstel één keer per vijf jaar de tarieven tegen het licht te houden als het gaat om de kostendekkendheid en zo nodig bij te stellen.

Marktgelden

Uitgangspunt is 100% kostendekking. Gebleken is dat de marktgelden de afgelopen jaren niet kostendekkend zijn geweest, mede door corona. Vooral de bezetting in non-food sector blijft na corona achter, waardoor de totale bezetting van de markt ook niet volledig was. Uitgangspunt blijft een 100% kostendekking bij een 100% bezetting op de markt en zo nodig een extra (gefaseerde) stijging om tot 100% kostendekkendheid te komen. Op deze wijze worden de bestaande markthandelaren niet onevenredig hoog belast als er geen volledige bezetting van de markt is.

Lokale lastendruk

Op basis van de voorgaande voorstellen wordt voor 2024 een gemiddelde lokale lastendruk verwacht van 6,4% wat gelijk is aan de ontwikkeling inflatie.